

خبرنامه محیط زیست (۱۱)

دفتر: مطالعات زیربنایی

کد موضوعی: ۲۵۰

شماره مسلسل: ۱۲۰۴۶

آبان ماه ۱۳۹۰

به نام خدا

فهرست مطالب

- روزها و همایش‌های جهانی محیط زیست در دسامبر و نوامبر سال ۲۰۱۱..... ۱
- تهرانی‌ها یک روز پاک را در مهرماه تجربه نکرده‌اند..... ۲
- قلب دریاچه مهارلو هم از تپیدن ایستاد..... ۷
- روند اجرای پروژه‌های احیای تالاب انزلی راضی‌کننده نیست..... ۱۲
- جلسه ویژه فراکسیون محیط زیست مجلس برای بررسی پرونده محیط‌بان دنا برگزار شد..... ۱۵
- مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا: می‌توانیم ظرف سه سال دریاچه ارومیه را احیا کنیم..... ۱۶
- شناسایی چشمه‌های آب شور در جزیره اسپیر..... ۱۹
- منابع و مآخذ..... ۱۹

خبرنامه محیط زیست (۱۱)

روزها و همایش‌های جهانی محیط زیست در دسامبر و نوامبر سال ۲۰۱۱

جدول ۱. روزها و همایش‌های جهانی محیط زیست در دسامبر سال ۲۰۱۱

موضوع	مکان	تاریخ
سی‌امین کنفرانس اتحادیه بین‌المللی زیست‌شناسی	اسپانیا	۹-۵ دسامبر
یکصد و هفدهمین نشست کمیته دائمی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد (UNEP)	کنیا	۱۵ دسامبر

جدول ۲. روزها و همایش‌های جهانی محیط زیست در نوامبر سال ۲۰۱۱

موضوع	مکان	تاریخ
روز بین‌المللی جلوگیری از تخریب محیط زیست در جنگل‌ها		۶ نوامبر
سی‌ونهمین جلسه بین‌المللی برنامه همبستگی زمین‌شناسی	مجارستان	۱۲-۱۰ نوامبر
بیست‌وسومین جلسه طرفین پروتکل مونترال در خصوص تخریب لایه ازن	اندونزی	۱۸-۱۴ نوامبر
هفدهمین نشست انجمن علمی (محیط زیست)	نروژ	۱۸-۱۷ نوامبر
سی‌وهشتمین جلسه کمیته دائمی (محیط زیست)	نروژ	۱۹ نوامبر
نخستین نشست امضاکنندگان تفاهنامه آهوی بخارا		۱۹ نوامبر
دهمین نشست کنفرانس طرف‌های ذی‌نفع سیستم مدیریت محتوا	نروژ	۲۵-۲۰ نوامبر
دهمین کنفرانس طرفین قرارداد گونه‌های مهاجر	نروژ	۲۵-۲۰ نوامبر
کنفرانس وزرای کشورهای کمتر توسعه‌یافته سازمان ملل متحد	اتریش	۲۵-۲۴ نوامبر
سی‌ونهمین جلسه کمیته دائمی (محیط زیست)	نروژ	۲۵ نوامبر

موضوع	مکان	تاریخ
نخستین نشست امضاکنندگان تفاهنامه قرارداد فلاینگو	نروژ	۲۶ نوامبر
دومین نشست گوریل	نروژ	۲۶-۲۷ نوامبر
هفتمین نشست کمیته دائمی توافقنامه پرندگان دریایی اروپایی، آفریقایی، آسیایی	نروژ	۲۶-۲۷ نوامبر
نخستین همایش حفاظت از دریا	نیوزلند	۲۵-۲۸ نوامبر
کنوانسیون تغییرات آب و هوایی سازمان ملل	-	۲۸ نوامبر-۹ دسامبر
چهاردهمین کنفرانس عمومی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)	اتریش	۲۸ نوامبر-۲ دسامبر

تهرانی‌ها یک روز پاک را در مهرماه تجربه نکرده‌اند

مرکز پایش آلودگی هوای محیط زیست استان تهران گفت: تهرانی‌ها در مهرماه امسال حتی یک روز پاک هم نداشته‌اند، اما ۲۳ روز سالم را تجربه کرده‌اند.

رسول‌علی اشرفی‌پور در جلسه کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران که در استانداری تهران برگزار شد، اظهار داشت: ما معمولاً در فصل سرما با پدیدار و رونگی دما مواجه می‌شویم و در این شرایط با پایداری در فصول پاییز و زمستان در کلان‌شهر تهران روبرو هستیم.

وی ادامه داد: ما در سال گذشته شرایط پایداری را داشتیم و ۱۳ جلسه در مورد آلودگی هوا برگزار کردیم.

اشرفی‌پور با توصیه به دیگر اعضای کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران گفت: ما باید آمار روزانه هوا را از اداره کل هواشناسی استان تهران گرفته و اطلاعاتی در زمینه

سرعت باد داشته باشیم، زیرا وقتی سرعت باد پایین می‌آید، وارونگی دما اتفاق می‌افتد. دبیر کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران بیان کرد: دبیرخانه کارگروه آلودگی هوا باید با گرفتن اطلاعات از سازمان هواشناسی جلسات اضطراری را قبل از شرایط هشدار تشکیل دهد.

وی ادامه داد: امروز توجه ارتباطی و آنلاین ۱۳۱ ایستگاه سنجش آلودگی هوا در سازمان محیط زیست افتتاح شد، تاکنون این ایستگاه‌ها اطلاعات منسجمی نداشته‌اند. اشرافی‌پور با بیان اینکه اطلاعات دریافتی از این شبکه می‌تواند در موضوع ریزگردها نیز مؤثر واقع شود، گفت: ما قبول داریم که گردوغبار با شاخص $PM_{2.5}$ مؤلفه گردوغبار است، ولی حدود یک سال یعنی از اوایل مهر ۱۳۸۹ ما این پارامتر را در کشور اندازه‌گیری کردیم.

دبیر کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران اظهار داشت: در منطقه خاورمیانه ایران تنها کشوری است که ایستگاه سنجش آلودگی هوا را در شهرهای خود دارد. وی گفت: اگر به سوابق موضوع نگاه کنید مشاهده می‌کنید که دغدغه مدیران دهه ۱۳۶۰ و ۱۳۷۰ حل آلاینده‌های گازهایی مانند دی‌اکسید کربن و منوکسیدکربن بوده است، ولی امروزه ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوا نشان می‌دهد که در تهران کمتر روزی را داریم که در زمینه گازها شرایط ناسالم پیدا کنیم.

اشرافی‌پور تصریح کرد: ما ذرات زیر $5/2$ میکرون داریم که شرایط ناسالم را نشان می‌دهد، البته برای حل این موضوع باید گام‌هایی برداشته شود، اما افتخار ما این است که توانسته‌ایم برنامه جامع کاهش آلودگی هوا را تدوین کنیم و این برنامه

در کمیسیون‌ها مورد توجه قرار گرفته و هم‌اکنون در کمیسیون زیربنایی دولت بندهایی از این برنامه تصویب می‌شود.

دبیر کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران اظهار داشت: علی‌محمد شاعری، معاون محیط زیست انسانی سازمان محیط زیست متذکر شده که تا ۲۰ روز آینده همه بندهای طرح کاهش آلودگی هوای تهران تصویب می‌شود و بنده اعلام می‌کنم که طرح جامع ۸ کلان‌شهر دیگر نیز در دستور کار قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه طرح بزرگ کردن پارامتر PM2.5 آلودگی هوا در رسانه‌ها درست نیست، گفت: به دلیل اینکه مردم نمی‌توانند اطلاعات آلودگی هوا را تفکیک کنند ما وظیفه داریم تا اظهارات مان در چارچوبی باشد که به زحمات اعضای کارگروه ارج بنهیم و موجبات تشویش مردم را فراهم نکنیم.

اشرفی‌پور با بیان اینکه نباید عملکرد نظام را در چشم مردم کوچک جلوه دهیم، تصریح کرد: ایران با تمام مشکلات مدیریتی در مورد آلودگی هوا به صورت خاص به آن می‌پردازد و مدیران در این خصوص نگاه زیست‌محیطی دارند ضمن اینکه تدبیر کارگروه کاهش آلودگی هوای تهران باید امیدوار کردن مردم و نشان دادن زحمات اعضای کارگروه در دید مردم باشد.

در ادامه جلسه محمدرضا محمودی، معاون عمرانی استاندار تهران با بیان اینکه ما از استادان دانشگاه‌ها برای شرکت در این کارگروه دعوت کرده‌ایم، گفت: هم‌اکنون بیش از ۱۰۰ پروژه در مورد افزایش کیفیت بنزین با استاندارد یورو ۵ افتتاح شده و تمام پالایشگاه‌ها وظیفه دارند تا کیفیت سوخت را افزایش دهند.

وی ادامه داد: اگر می‌بینیم که ۶ ماهه اول امسال نسبت به سال گذشته وضعیت بهتری داریم، به سبب نصب دستگاه‌های سنجش PM2.5 است

محمودی گفت: در راستای برنامه کاهش آلودگی هوا ظرفیت خطوط حمل‌ونقل عمومی خصوصاً خطوط بی‌آر.تی افزایش یافته و نوسازی ناوگان نیز صورت گرفته است و تشکری هاشمی نیز اظهار کرد که ۵۰ درصد از نیاز حمل‌ونقل بر دوش حمل‌ونقل عمومی قرار گرفته است که این رقم قبلاً ۲۰ درصد بوده است.

معاون عمرانی استاندار تهران افزود: بعد از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها ما جلساتی را به صورت فشرده برگزار کردیم که در این جلسات صنایع، پیشنهاد تغییر سوخت از گازوئیل به گاز را دادند. بنابراین خیلی از صنایع به سمت گازسوز شدن پیش می‌روند که این موارد آثاری را بر کاهش آلودگی هوا دارد.

محمودی اظهار داشت: با توجه به افزایش وسایل نقلیه روزانه در استان تهران حدود ۲ میلیون لیتر کاهش مصرف سوخت مایع داریم همچنین اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها موجب این شد که ساختمان‌سازی به سمتی برود که مصرف انرژی کاهش یابد و هدر دادن انرژی نداشته باشیم.

محمودی افزود: هم‌اکنون کمتر خودروهای دودزا در سطح شهر تهران دیده می‌شود که این از اقدامات نیروی انتظامی است؛ همچنین هم‌اکنون قدرت خرید مردم بالا رفته و مردم از خودروهایی که دیگر دودزا نیستند، استفاده می‌کنند. وی تصریح کرد: مسائل ذکر شده به کاهش آلودگی هوای تهران کمک کرده است. همچنین افزایش محدوده زوج و فرد باعث شده که عده‌ای یک روز در میان ماشین به خیابان‌ها بیاورند.

در پایان معاون عمرانی استاندار تهران درخصوص انتقاد از تبلیغاتی که روی تاکسی‌ها انجام می‌شود، گفت: تبلیغات و موانعی که روی سقف تاکسی‌ها قرار می‌گیرند باعث می‌شود تا ۱۰ الی ۱۵ درصد مصرف سوخت بالا برود.

در ادامه این جلسه محمد رستگاری مدیر مرکز پایش آلودگی هوای محیط زیست استان تهران اظهار داشت: تا به حال ما در مهرماه سال جاری روز پاک نداشته‌ایم، ولی ۲۳ روز سالم داشته‌ایم.

وی ادامه داد: در سال ۱۳۹۰ یک روز پاک داشتیم اما با پارامتر PM2.5 میکرون ما از ۲۰ روز ناسالم و ۴ روز سالم در سال ۱۳۹۰ برخوردار بوده‌ایم.

در این جلسه یوسف رشیدی، شرکت کنترل کیفیت هوای شهرداری با بیان اینکه سال به سال امکان دارد که آلاینده‌ها اضافه شوند و سطح استانداردها نیز پایین بیاید، اظهار داشت: موضوع آلودگی هوا را باید دغدغه اول مدیران قرار دهیم، زیرا اگر به‌طور مثال ما نگوئیم میزان بنزین بالاست، وزارت نفت به سمت اصلاح آن نمی‌رود.

وی ادامه داد: ما تا سال ۱۳۸۸ هیچ استاندارد هوای آزاد در کشور نداشتیم. در ادامه این سخنان اشرفی‌پور دبیر کارگروه کاهش آلودگی هوا در پاسخ به اظهارات رشیدی گفت: اینکه دغدغه افزایش آلودگی هوا را با ایجاد تشویش اذهان مردم در مدیران ایجاد کنیم، روش صحیحی نیست و ما همچنین درخواستی در مورد اینکه استانداردها را به تعویق بیندازیم نداریم.

اشرفی‌پور افزود: شرایط فعلی تهران به‌گونه‌ای است که نمی‌توان برای این شهر استاندارد آلودگی هوا تعیین کرد، ولی در شهر مشهد می‌توان استانداردها را محقق

کرد، زیرا وضعیت توپوگرافی تهران به گونه‌ای است که تحت تأثیر بادهای جنوبی فلات مرکزی ایران قرار دارد.

رشیدی نیز در پاسخ به اظهارات اشرفی‌پور گفت: تجربه نشان داده که اگر فشار افکار عمومی نباشد، کاری پیش نمی‌رود. محمودی معاون استاندار تهران در خصوص این اظهارات تصریح کرد: ما در هر جایگاهی که هستیم باید اولویت‌ها را بشناسیم.^۱

قلب دریاچه مهارلو هم از تپیدن ایستاد

دریاچه شور «مهارلو» شیراز هم خشک شد تا فلامینگوهای این دریاچه هم مثل دریاچه ارومیه آواره شوند. پیش از اینکه مهارلو را خشکسالی و سدسازی به مرگ نزدیک کند بسیاری امیدوار بودند که فلامینگوهای دریاچه ارومیه پس از تمام شدن آرتمیا به این دریاچه پناهنده شده باشند. اما سدسازی، که به گفته «علی اکبر کاظمینی» - فعال محیط زیست و دبیر مؤسسه ۱۳ فروردین - بدون مجوز سازمان حفاظت محیط زیست شروع شده و در حال پایان است.

«جولایی» کارشناس تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست خشکسالی را بزرگ‌ترین دلیل خشک شدن مهارلو می‌داند. البته او تأثیر سدسازی و وجود چاه‌های غیرمجاز روی مرگ مهارلو را هم کتمان نمی‌کند. جولایی اما آب پاک را روی دست همگان می‌ریزد، او می‌گوید: «هیچ دریاچه‌ای برای انتقال آب به مهارلو وجود ندارد». بلکه باید منتظر زمستان بود تا بارش، چشمه‌های اطراف را سیراب کند و مهارلو را نجات

دهد. البته سر راه سیلاب‌ها و آب‌های چشمه سدی زده شده است که مجوز ندارد. بنابراین زیاد نمی‌توان به زمستان پیش‌رو هم امیدوار بود. به گفته کاظمینی پیش از ساخته شدن سد، آب‌های سیلابی و بارانی از طریق دریاچه خشک مهارلو را تغذیه می‌کرد، اما بعد از ساخته شدن سد، هم مهارلو به طور کامل خشک شد و هم کشاورزی منطقه از بین رفت. به گفته او روستاییان اطراف مهارلو برای کشاورزی چاه‌هایی حفر کرده بودند که الان آن چاه‌ها خشک شده یا سطحشان بسیار پایین آمده است.

البته یکی دیگر از دلایل مرگ مهارلو حفر همین چاه‌های غیرمجاز است. به گفته کاظمینی سد مهارلو در حالی مراحل پایانی ساخت خود را پشت سر می‌گذارد که هیچ مجوزی از سوی محیط زیست به آن داده نشده است.

به گفته کاظمینی مهارلو برای کلان‌شهر شیراز یک تهویه هوا حساب می‌شد که باعث می‌شد تا برودت هوا کاهش یابد، اما امروز علاوه بر اینکه هوای شیراز گرم‌تر شده است از سوی دیگر نمکزارها هم با وزش باد بر سر و روی شهرهایی چون شیراز، سروستان و... می‌ریزند.

البته نگرانی دوستداران محیط زیست تنها به وضعیت مهارلو ختم نمی‌شود. سدسازی‌ها در فارس که بیشترین تعداد تالاب‌های کشور را در خود جا داده در کنار خشکسالی به بحرانی بزرگ در این استان تبدیل شده است. به گفته کاظمینی علاوه بر مهارلو دریاچه بختگان، تالاب کمجان و طشک به دلیل ساخت سدهای متعدد از بین رفته، دریاچه پریشان را جاده سازی و حفر بیش از ۱۰۰۰ حلقه چاه‌های مجاز و غیرمجاز خشک کرده است و زهکشی و تبدیل کردن زمین‌های اطراف دریاچه ارژن

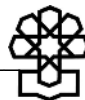
به کشاورزی نیز از عوامل نابودی این تالاب به‌شمار می‌رود. اسماعیل کهرم هم می‌گوید: «تالاب‌های کشور ما سرمایه‌های باارزشی هستند که در تنظیم سطح آب‌های زیرزمینی، جذب گردشگر، بهره‌برداری‌های اقتصادی، اجتماعی و همچنین مهاجرت انبوه پرندگان مهاجر از سراسر دنیا، زادآوری آبزیان و ایجاد محیطی مناسب برای حیات گیاهان خاص، نقش بسزایی دارند؛ بنابراین نبود شدن این اکوسیستم‌های غنی و ثروت عظیم چه به شکل سونامی نمک یا خشکسالی دارای اهمیت است به‌ویژه اگر این تالاب‌ها در مناطق خشک واقع شده باشند دارای ارزش بیشتر و توجه ویژه هستند.

به گفته کاظمینی گونه‌های حیوانی منطقه شکار ممنوع «مهارلو» هنوز طعم خشکسالی را نچشیده‌اند. آنها از دو چشمه آب شیرین منطقه استفاده می‌کنند، اما با توجه به اینکه سد به‌زودی افتتاح می‌شود، چاه‌های غیرمجاز آخرین قطره‌های آب‌های زیرزمینی را می‌مکند و باید منتظر تشنگی و مرگ گونه‌های حیوانی مهارلو بود. کاظمینی تنها راه نجات مهارلو را خراب کردن سد برای رسیدن بارش به مهارلو دانست.

لذا می‌توان گفت از یک‌سو خشکسالی و ازسوی دیگر سونامی سدسازی به جان محیط زیست کشور افتاده تا ریزگردها و نمکزارها به تهدید جدیدی برای سلامت مردم منطقه و کیان منابع طبیعی تبدیل شوند. تالاب‌هایی که روزگاری زیستگاه و تفرجگاه طبیعی بوده‌اند هر روز رنگ خزان به خود می‌گیرند و یک قدم به مرگ نزدیک‌تر می‌شوند. فارس بیشترین تالاب‌های کشور را در خود دارد، بنابراین بیشترین تلفات را هم خواهد داشت. سدسازی‌ها و عدم مدیریت صحیح آب در کنار خشکسالی دست به دست هم داده تا بختگان در نی‌ریز، ارژن در کازرون، مهارلو در

نزدیکی شیراز و... که از جمله دریاچه‌های این استان هستند یا کاملاً خشک شوند یا سطح وسیعی از آنها با خشکی مواجه شده باشند. به گفته کاظمینی وضعیت دریاچه‌های استان فارس به حدی بحرانی است که بدون شک به زودی شاهد سونامی ریزگردها در این دریاچه‌ها خواهیم بود.

او با اشاره به وضعیت وخیم دریاچه‌های این استان می‌گوید: دریاچه مهارلو با ۲۵ هزار هکتار درحال حاضر به شوره‌زار تبدیل شده که در زمان وزش باد، این شوره‌زارهای کف تالاب به زمین‌های اطراف منتقل شده و باعث از بین رفتن محصولات کشاورزی می‌شود. ازسوی دیگر بستر دریاچه ارژن نیز خشک شده و کشاورزان آن را شخم زده‌اند. کاظمینی درباره تالاب بختگان نیز یادآور می‌شود: هم‌اکنون ۱۵۰ هکتار از وسعت دریاچه بختگان به شوره‌زار تبدیل شده که این وضعیت یکی از معضلات اصلی اهالی حاشیه این دریاچه به‌شمار می‌رود، زیرا تالاب‌ها نقش تصفیه‌کننده را ایفا می‌کنند و فلزات سنگین و آلاینده‌ها را در خود نگه می‌دارند، بنابراین با خشک شدن آنها، آلاینده‌ها در تالاب باقی مانده و باعث می‌شود عوامل بیماری‌زا در منطقه به‌وجود آید که برای سلامتی انسان مضر هستند. به گفته او ریزگردهای دریاچه پریشان نیز که در هنگام وزش باد روی برگ و گل‌های گیاهان می‌نشینند باعث کاهش عمل فتوسنتز می‌شود که این کار علاوه بر از بین بردن گیاه، میزان باروری آن را نیز کاهش می‌دهد. او تنها راه نجات طبیعت فارس از نابودی کامل را پرداخت حقابه دریاچه‌ها و تالاب‌ها می‌داند. اسماعیل کهرم کارشناس محیط زیست هم زنگ خطر طبیعت فارس را به صدا در می‌آورد و می‌گوید: بیشتر

تالاب‌های استان فارس شیرین یا لبشور هستند بنابراین بستر این تالاب‌ها در نتیجه خشک شدن به ماسه یا ریزگرد تبدیل می‌شود.

اگر چه این کارشناس عوامل طبیعی همچون خشکسالی را عمده‌ترین دلیل بحرانی شدن وضعیت تالاب‌های استان فارس می‌داند، اما به عوامل غیرطبیعی با منشأ انسانی نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: دریاچه بختگان، تالاب کمجان و طشک به دلیل ساخت سدهای متعدد از بین رفته است. دریاچه پریشان را جاده‌سازی نابود کرد. کهرم علت مرگ دریاچه ارژن را هم حفر بیش از ۱۰۰۰ حلقه چاه‌های مجاز و غیرمجاز می‌داند. خشک شدن تالاب‌ها علاوه بر نابودی محیط زیست، صنعت گردشگری و طبیعت‌گردی را هم از بین می‌برد و کشاورزی را فلج می‌کند همچنین سلامتی شهروندان را نیز به خطر می‌اندازد. در روزهایی که شهر اصفهان مرگ زاینده‌رود را تجربه می‌کند هنوز هم سدسازان و جاده‌سازان به راحتی در بکرترین مناطق فعالیت می‌کنند بدون اینکه توجهی به بحران‌های پیش‌رو در مرکز، شمال و جنوب و شرق کشور داشته باشند. بحران‌هایی که نتیجه سدسازی‌ها و عدم مدیریت صحیح منابع است.^۱

روند اجرای پروژه‌های احیای تالاب انزلی راضی‌کننده نیست

پروژه احیای تالاب انزلی که اواخر تابستان ۱۳۸۹ در آخرین روزهای حضور مدیرکل پیشین رقم خورد در مراحل اجرایی با افت و خیز و چالش‌های فراوانی روبرو بود. مراحل بسیار طولانی‌گزینهش پیمانکاران، ضعف تجهیزاتی پیمانکاران، توقف عملیات به دلیل موانع ملکی با برخی دستگاه‌ها، تخصیص کمتر از میزان مصوب همه و همه باعث پیشرفت کند و بطئی این پروژه است که بدیهی است در نیمه دوم سال با توجه به شرایط اقلیمی دورنمای چندان امیدبخشی از تسریع کار نشان نمی‌دهد.

در این پروژه، محیط زیست دستگاه بهره‌بردار و ناظر شناخته شده و جهاد کشاورزی به‌عنوان مجری است که بجز بحث مطالعات اکولوژیک که توسط محیط زیست انجام می‌شود سایر پروژه‌ها با تصدیگری جهاد کشاورزی پیش می‌رود از جمله احداث تله‌های رسوبگیر و بازگشایی آبراه‌های مسدود شده در تالاب.

امیر عبدوس مدیرکل حفاظت محیط زیست گیلان درباره آنچه در طول یک سال گذشته از آغاز این پروژه اتفاق افتاده می‌گوید: حدود ۷ میلیارد اعتبار مصوب پروژه‌های احیای تالاب انزلی بود که با توجه به تخصیص ۳۵ درصدی این اعتبار، پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها به قرار ذیل است:

بالاترین میزان روند اجرای احداث تله رسوبگیر مربوط به حوزه فعالیتی در رودخانه «شیله‌سر» است با ۹۲ درصد پیشرفت فیزیکی و پس از آن احداث تله رسوبگیر پسیخان با ۳۲ درصد در رتبه دوم قرار دارد که البته یک وقفه دو ماهه مالکیتی داشت، رتبه بعدی مربوط به تله رسوبگیر سیاه درویشان است که ۱۷ درصد

پیشرفت دارد که پیمانکار آن فاقد دستگاه کاتر ساکشن است و احتمال خلع ید پیمانکار می‌رود و تله رسوبگیر پیربازار پیشرفتی ندارد و اساساً هنوز پیمانکار آن تعیین نشده است.

عبدوس افزود: همچنین تخصیص ۱۰ درصد از اعتبار یعنی میزانی بالغ بر ۷۰۰ میلیون تومان مربوط به پروژه مطالعات پایش اکولوژیک تالاب بود که توسط اداره کل حفاظت محیط زیست گیلان انجام شد و ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشت که براساس آن ۱۵ دهانه رودخانه ورودی به تالاب، ۹ نقطه داخل تالاب و ۲ نقطه خروجی آب تالاب به دریا با مطالعات دقیق گزینش شدند و از بهمن‌ماه سال گذشته با نمونه‌برداری از آب و رسوبات ۲۷ پارامتر فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیک، سموم، فلزات سنگین و... مورد سنجش قرار گرفت و نتایج آن مرجع بسیار متقنی برای مطالعات آتی خواهد شد. پیش از این جای چنین موردی خالی بود که می‌تواند از این پس برای هرگونه پروژه اجرایی در آینده و ریشه‌یابی ورود آلودگی‌ها و حتی تعریف اولویت‌ها، راهگشا باشد.

وی همچنین به سه پروژه‌ای که توسط پژوهشکده آبرزی‌پروری آب‌های داخلی شیلات دنبال می‌شود اشاره کرد و گفت: بررسی مولدسازی گونه‌های ماهیان بومی تالاب انزلی، پرورش کپور ماهیان در قفس در تالاب و بررسی امکان پرورش ماهیان مهم اقتصادی تالاب در حاشیه آن هر کدام با ۳۰ درصد پیشرفت دنبال می‌شوند.

عبدوس درخصوص اعتبار سال ۱۳۹۰ گفت: امسال معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری ۸ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار پروژه اعلام

کرده است که از این مقدار ۱۰ درصد آن به ادامه مطالعات اکولوژیک تالاب و ۹۰ درصد به پروژه‌های اجرایی خواهد رسید که با توجه به محدودیت رقم فقط صرف پروژه‌های نیمه‌تمام سال قبل می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست گیلان مبنی بر اینکه نوع اجرایی کار چقدر مورد قبول حفاظت محیط زیست به‌عنوان دستگاه بهره‌بردار است گفت: به‌عنوان یک کارشناس روش فعلی را خالی از اشکال نمی‌دانم. همیشه معتقدیم که احیای تالاب باید از بالادست آغاز شود و پس از آن جلوی آلودگی ورودی به تالاب را بگیریم. این چندان منطقی نیست که پیش از آنکه جلوی آلاینده‌ها و رسوبات را بگیریم از داخل تالاب شروع کنیم چون گمانه‌زنی‌های کارشناسی نشان می‌دهد تله‌های رسوبگیری که با این ابعاد و اعتبار اجرا می‌شود شاید به سختی پاسخگوی تحمل ۳ سال رسوب ورودی باشد لذا می‌توان با توجه به منشأ رسوبات ورودی انتخاب اجرایی بهتری داشت.

عبدوس افزود: به هر حال این طرحی است که مورد تصویب شورای برنامه‌ریزی استان و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری است و ما به‌عنوان دستگاه ناظر و بهره‌بردار موظف به تمکین روند فعلی هستیم و امیدواریم بتوانیم متمم‌های بهبود را در اجرا بگنجانیم.^۱

1. <http://isdle.ir/new>

جلسه ویژه فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی، از بررسی محیطبان دنا برگزار شد

رئیس فراکسیون محیط زیست و توسعه پایدار مجلس شورای اسلامی، از بررسی چگونگی روند پرونده محیطبان محکوم به اعدام منطقه دنا در جلسه امروز این فراکسیون خبر داد.

محمدرضا تابش گفت: در نشست فراکسیون محیط زیست که با حضور اعضای هیئت رئیسه فراکسیون، نمایندگانی از کمیسیون‌های قضایی و اصل نودم قانون اساسی مجلس و معاونین حقوقی سازمان محیط زیست و وزارت دادگستری تشکیل شد، ابعاد مختلف این پرونده مورد بررسی قرار گرفت.

وی با اشاره به اینکه لزوم بررسی دقیق موضوع و احاطه کامل حقوقی آن مورد تأکید فراکسیون است درعین حال از رسانه‌های عمومی خواست تا با بیان واقعیات و پرهیز از طرح و انتشار اطلاعات ناقص به حل این مشکل کمک کنند.

رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس، با قدردانی از مساعی سازمان محیط زیست در نجات جان محیطبان محکوم به اعدام، تصریح کرد: باید با تلاش و تعامل و ارتباط مؤثرتر با خانواده محترم مقتول که خانواده‌ای فرهنگی و شناخته شده‌اند، مانع از اجرای این حکم شد.

وی گفت: باید خلأهای قانونی شناسایی و امکانات لازم و آموزش‌های مناسب محیطبانان در دستور کار سازمان قرار گیرد و فراکسیون آمادگی دارد تا در این خصوص همکاری‌های لازم را به عمل آورد.

تابش گفت: در نشست امروز فراکسیون سیر صدور رأی مورد رسیدگی قرار گرفت و اعضای جلسه با توجه به سیر قضایی پرونده و اینکه صدور حکم در صورت اجازه ریاست قوه قضائیه قطعی است، ضمن ابراز همدردی با خانواده مقتول، خواستار تداوم تلاش‌ها برای جلب رضایت ایشان شدند.

رئیس فراکسیون محیط زیست بار دیگر از رسانه‌ها خواست تا ضمن پرهیز از جریحه‌دار نمودن احساسات خانواده مقتول تمامی تلاش خود را معطوف به نجات جان محیط‌بان محکوم به اعدام نمایند.^۱

مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا: می‌توانیم ظرف سه سال دریاچه ارومیه را احیا کنیم

مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا، برای درمان دریاچه ارومیه و رها شدن این دریاچه از معضل خشکسالی که به آن گرفتار شده است، انجام سه مرحله را پیشنهاد داد. او باروری ابرها، لایروبی رودخانه‌ها، عدم آگیری سدها و کاهش مصارف کشاورزی را از جمله اقداماتی دانست که باید در مرحله کوتاه‌مدت انجام شود. تعادل آب‌های زیرزمینی، مدیریت آب‌های زیرزمینی، کاهش استفاده از آب در کشاورزی با الگوی مناسب کشت و الگوی مناسب تولید، اقداماتی است که مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا، معتقد است انجام آنها در مرحله میان‌مدت باعث نجات دریاچه ارومیه خواهد شد. او طرح‌های انتقال حوضه به حوضه آب را

۱. فراکسیون محیط زیست و توسعه پایدار مجلس شورای اسلامی.

طرح‌هایی زمانبر و پرهزینه دانست که جزء برنامه‌های بلندمدت برای احیای دریاچه ارومیه است.

علیرضا دائمی، مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا حجم مخزن کل سدهایی که در دریاچه ارومیه است را کمتر از ۲ میلیارد متر مکعب آب دانست و گفت: رهاسازی ۱۰ درصد از این میزان که حدود ۲۰۰ میلیون مترمکعب است، بیشتر از یکی دو سانتیمتر در افزایش تراز آب دریاچه که درحال حاضر کاهش سه متری دارد، مؤثر نیست و فقط ۱ درصد اثرگذاری دارد.

علیرضا دائمی مراحل علاج‌بخشی دریاچه ارومیه را به سه مرحله کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تقسیم کرد و گفت: مرحله نخست کوتاه‌مدت شامل باروری ابرها، لایروبی رودخانه‌ها، عدم آبیگری سدها و کاهش مصارف کشاورزی است.

او مرحله میان‌مدت را شامل تعادل آب‌های زیرزمینی، مدیریت آب‌های زیرزمینی، کاهش استفاده از آب در کشاورزی با الگوی مناسب کشت و الگوی مناسب تولید دانست.

مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا مرحله بلندمدت را شامل طرح‌های انتقال اعلام کرد و گفت: این طرح‌ها زودتر از پنج سال جواب نمی‌دهند و طرح‌های بزرگ و پرهزینه‌ای است که مدت زمان لازم را نیاز دارد.

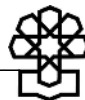
او با تأکید بر اینکه این طرح‌ها حتماً باید انجام شود، گفت: به‌عنوان راهکار کوتاه‌مدت باید اقدام‌های دیگری به‌عنوان راهکارهای موازی انجام شود در غیر این‌صورت حتی اگر طرح‌ها به‌صورت موفق هم انجام شوند، پس از یک دوره پنج‌ساله دریاچه با بحران شدید مواجه خواهد شد.

مشاور معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا اعلام کرد که وزارت نیرو اقدام‌های جدی را در حوضه دریاچه ارومیه آغاز کرده که درحال پیگیری است. او لایروبی رودخانه‌ها و بارورسازی ابرها را ازجمله این اقدام‌ها دانست.

او تأکید کرد که درحال حاضر، تراز دریاچه هزار و ۲۷۱/۵ است و ما باید این میزان را در همین حدود نگه داریم تا دریاچه خشک نشود. دایمی حفظ شرایط موجود را کسب موفقیت دانست و گفت: هرچند که اکنون یک‌سوم از سطح دریاچه به نم‌زار تبدیل شده است، اما در زمان کنونی حفظ شرایط موجود و جلوگیری از خشکی بیشتر، یک موفقیت است. او ادامه داد: در مراحل میان‌مدت که ممکن است ظرف سه سال به نتیجه برسد، با اقدام‌های برنامه‌ریزی شده می‌توانیم وضعیت دریاچه را ترمیم کنیم تا به تراز اکولوژی یعنی هزار و ۲۷۵ برسد.

دایمی از درخواست اعتبار برای رفع مشکلات دریاچه ارومیه خبر داد و گفت: امسال برای علاج‌بخشی دریاچه ارومیه هزار و ۳۸۰ میلیارد ریال درخواست اعتبار شده است که سهم وزارت نیرو از این میزان ۴۰۰ میلیارد ریال بوده و تاکنون یک‌سوم آن تخصیص داده شده است. طرح انتقال حوضه به حوضه آب که ازسوی دولت برای احیای دریاچه ارومیه مطرح شده است، در میان کارشناسان محیط زیست منتقدان جدی دارد. کارشناسان منتقد این طرح بر این باورند که با اجرای طرح حوضه به حوضه آب، نه تنها مشکل دریاچه ارومیه حل نخواهد شد، بلکه رود ارس هم که گزینه پیشنهاد شده برای انتقال آب است از دست خواهد رفت.^۱

1. <http://isdle.ir/new>

شناسایی چشمه‌های آب شور در جزیره اسپیر

در بازدید و بررسی‌های کارشناسی در داخل پارک ملی دریاچه ارومیه چندین چشمه در سواحل جزایر در بستر دریاچه ارومیه که درحال حاضر خشک شده‌اند، با دبی‌های مختلف شناسایی گردید که بیشترین تعداد از این چشمه‌ها در سواحل غربی جزیره اسپیر مشاهده شده است. از آب این چشمه‌ها نمونه‌برداری انجام و مورد آزمایش قرار گرفت که شوری آنها در حدود ۲۰۰ گرم در لیتر بوده است. این میزان شوری در حد شوری وضعیت نرمال دریاچه ارومیه بوده که نمی‌تواند مورد استفاده شرب حیات وحش قرار بگیرد.^۱

منابع و مأخذ

1. <http://www.bvents.com/>
2. www.pardissabz.com
3. <http://www.conferencealerts.com/environment.htm>
4. <http://www.bvents.com/>
5. www.farsnews.com
6. <http://www.tradefairdates.com/>
7. www.pardissabz.com
8. <http://isdle.ir/new>
9. <http://www.conferencealerts.com/environment.htm>

شماره مسلسل: ۱۲۰۴۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه محیط زیست (۱۱)

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه کشاورزی، منابع طبیعی)
تهیه و تدوین کنندگان: الهه سلیمانی، سعید مقیسه
ناظر علمی: محسن صمدی
متقاضی: فراکسیون محیط زیست و توسعه پایدار
ویراستار ادبی: فرزاد جعفری

واژه‌های کلیدی:

۱. محیط زیست
۲. تالاب
۳. آلودگی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۸/۲۵